

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Minister Carola Schouten
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Een kopie van deze brief is ook naar de vaste Kamercommissie LNV gegaan

Amsterdam, 24 september 2020

Geachte minister Schouten,

Eerder deze week voerden onze collega's van Greenpeace Groot-Brittannië actie om het Britse deel van de Doggersbank te beschermen. Ze zinken hiervoor natuurstenen af, waardoor vissen in dit gebied met sleepnetten niet mogelijk is. Middels deze brief willen wij uiteenzetten waarom Greenpeace Nederland deze actie steunt en waarom deze actie volkomen veilig is. Zoals ook alle acties van Greenpeace al decennialang veilig zijn.

Achtergronden van de actie bij de Doggersbank

Het is Greenpeace te doen om de daadwerkelijke bescherming van de biodiversiteit en natuur in de Noordzee. De grootste bedreiging voor onze samenleving zijn de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis. Het 1,5 graden rapport van de VN IPCC panel¹ laat heel duidelijk zien wat nu al de wereldwijde gevolgen zijn van klimaatverandering en maakt zeer expliciet wat de immense negatieve gevolgen zijn als de opwarming twee graden wordt in plaats van 1,5 graden. Zo verdwijnt bij 1,5 graden temperatuurstijging 80% van het koraal en bij 2 graden al het koraal. Zo raken er honderden miljoenen mensen meer op drift door watertekort. Zo worden miljoenen mensen meer geraakt door extreem weer, ook in Nederland. Dat dit bedreigend is voor de samenleving zoals wij die kennen, zegt ook oud commandant der strijdkrachten, generaal Middendorp² als hij stelt dat veel oorlogen in de 21ste eeuw als oorzaak klimaatverandering zullen hebben. En heeft de rechter in Nederland³ bepaald dat de Nederlandse regering de plicht heeft haar burgers te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

¹ IPCC. (updated 2020). *Global Warming of 1.5°C*. Available: <https://www.ipcc.ch/sr15/download/>. Last accessed 24-09-2020.

² Nos. (2016). *Generaal Middendorp: klimaatverandering bedreigt wereldvrede*. Available: <https://nos.nl/artikel/2146639-generaal-middendorp-klimaatverandering-bedreigt-wereldvrede.html>. Last accessed 24 sept '20.

³ Hoge Raad. (20-12-2019). *Klimaatzaak Urgenda*. Available: <https://www.rechtspraak.nl/Bekende-rechtszaken/klimaatzaak-urgenda>. Last accessed 24-09-2020.

Stichting Greenpeace Nederland
Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
020 – 626 18 77

Supporter Care 0800 - 422 33 44
info@greenpeace.org
www.greenpeace.org/nl
NL89 TRIO 0338 8885 00

Een ander VN Rapport, van IPBES⁴, maakt het immense biodiversiteitsprobleem duidelijk. Een miljoen soorten op aarde worden bedreigd door ontbossing, klimaatverandering, overbevissing en ander menselijk handelen. Die biodiversiteit en onze ecosystemen hebben we nodig voor voedsel, schone lucht en om weerbaar te zijn tegen klimaatverandering. Daarnaast waarschuwen virologen⁵ al jaren dat virussen, zoals COVID-19, vaker voor zullen komen als we onze ecosystemen verzwakken.

Ook op onze eigen Noordzee is deze teruggang in biodiversiteit aan de gang. Zo hebben we afgesproken dat we willen zorgen voor een 'goede milieutoestand' op de Noordzee en blijkt uit stapels rapporten⁶ dat we dit helemaal niet voor elkaar krijgen.

Gelukkig zijn er ook oplossingen voor het biodiversiteitsprobleem en één van die oplossingen is om beschermde gebieden te creëren, zowel op land als op zee. Op zee is 30%⁷ beschermd gebied nodig om de biodiversiteit te laten herstellen. Ondanks het aanwijzen van Natura 2000 gebieden, schiet de bescherming van de Noordzee nog altijd te kort. Er mag bijvoorbeeld nog steeds in veel van deze gebieden met boomkorren over de zeebodem geschraapt worden om te vissen. Deze vismethode heeft een zeer negatieve impact op de ontwikkeling van biodiversiteit op de zeebodem⁸.

Door stenen op de Engelse bodem te leggen en de coördinaten door te geven aan de Engelse autoriteiten, is Greenpeace Groot-Brittannië eerder deze week natura 2000 gebied 'Doggersbank', in het Engelse gedeelte van de Noordzee, gaan beschermen⁹. De autoriteiten zijn gewaarschuwd over de exacte locatie van de stenen, zodat de actie volkomen veilig is. Vissers kunnen met hun navigatie apparatuur gemakkelijk deze coördinaten vermijden waardoor wordt het gebied effectief beschermd en ontstaan er geen onveilige situaties. In andere landen leggen regeringen zelf stenen op de bodem van de zee om gebieden te beschermen, het is al met al een vrij gebruikelijke methode¹⁰.

⁴ IPBES. (2019). *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services*. Available: <https://ipbes.net/global-assessment>. Last accessed 24-09-2020.

⁵ UN Environment Programme . (2020). *actors that are increasing zoonosis emergence*. Available: <https://twitter.com/UNEP/status/1245321512405684225?s=20>. Last accessed 24-09-2020.

⁶ Rijksoverheid. (2018). *Mariene Strategie Deel 1 actualisatie 2018-2024*. Available: <https://www.noordzeeloket.nl/beleid/europese/achtergrond/documenten-mariene/>. Last accessed 24-09-2020.

⁷ Bethan C. O'Leary, Marit Winther-Janson, John M. Bainbridge, Jemma Aitken, Julie P. Hawkins, & Callum M. Roberts. (2016). *Effective Coverage Targets for Ocean Protection*. Available: https://www.researchgate.net/publication/299361805_Effective_coverage_targets_for_ocean_protection_Running_Title_Effective_targets_for_ocean_protection. Last accessed 24-09-2020.

⁸ Greenpeace . (2012). *GREENPEACE WINT RECHTSZAAK OVER BOOMKORVISSERIJ IN VOORDELTA*. Available: <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/3407/greenpeace-wint-rechtszaak-over-boomkorvisserij-in-voordelta/>. Last accessed 24-09-2020.

⁹ Greenpeace UK. (2020). *Live: Activists create protected area in North Sea to stop destructive fishing*. Available: <https://www.greenpeace.org.uk/news/live-activists-north-sea-destructive-fishing/>. Last accessed 24 sept '20.

¹⁰ alberto serrano, cristina rodríguez-cabello, francisco sanchez, francisco velasco, ignacio olaso and antonio punzo'n. (2010). *Effects of anti-trawling artificial reefs on ecological indicators of inner shelf fish and invertebrate communities in the Cantabrian Sea (southern Bay of Biscay)*. Available: https://www.researchgate.net/publication/231915703_Effects_of_anti-trawling_artificial_reefs_on_ecological_indicators_of_inner_shelf_fish_and_invertebrate_communities_in_the_Cantabrian_Sea_southern_Ba. Last accessed 24 sept '20.

Eerdere acties veilig uitgevoerd volgens de rechter

In 2011 voerde Greenpeace Nederland een soortgelijke actie uit bij de Klaverbank door 27 stenen en een aantal houten zeepaarden op de bodem van natuurgebied af te zinken. De toenmalig staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu legde Greenpeace Nederland daarop een dwangsom op. De raad van state oordeelde echter dat de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu dit nooit had mogen doen en gaf Greenpeace Nederland gelijk¹¹.

Greenpeace Nederland legde in 2015 stenen op de bodem van de Nederlandse Noordzee en de zaak is uiteindelijk voor de rechter gekomen na klachten van vissers. Ook toen is Greenpeace Nederland door de rechter in het gelijk gesteld¹²¹³ en was de veiligheid van de vissers niet in het geding.

In 2016¹⁴ zijn de regels aangepast en is het in Nederland verplicht om een vergunning aan te vragen voor een dergelijke actie. Het is dus zeker niet verboden, niet illegaal en ook niet gevaarlijk. Ook is het daarmee niet logisch dat hiermee dit in strijd is met het OSPAR verdrag, bovendien wil Greenpeace met deze stenen niet een kunstmatig rif creëren, maar de zeebodem beschermen voor biodiversiteitsherstel.

Actie voeren en onderhandelen gaan hand in hand

Na de acties van Greenpeace Nederland en naar aanleiding van het klimaatakkoord, zijn er gesprekken gestart om te komen tot een Noordzee akkoord. Daar heeft Greenpeace ook aan meegedaan en dat heeft geleid tot een Noordzee akkoord met belangrijke resultaten, oa:

- Het aandeel beschermd gebied in de Noordzee gaat van nog geen procent naar 15% in 2030;
- Er wordt onderzoek gedaan om te bepalen of dit voldoende is om de 'goede milieutoestand' te bereiken;
- De uitrol van windenergie op zee gaat door, buiten Natura2000 gebieden en er is afgesproken om deze parken te bouwen met minder milieu impact;
- De vissers worden met een transitiefonds geholpen om te verduurzamen of te stoppen;
- Er komt een onderzoek om te bepalen of de gaswinning op de Noordzee in lijn is met het Parijs klimaatakkoord;

Hier is het Greenpeace om te doen: daadwerkelijke bescherming van de biodiversiteit en natuur (en het klimaat) met oog voor alle belangen. Het liefst sluiten we dit soort effectieve akkoorden, maar als het moet, is het gerechtvaardigd, nee is het onze plicht, om in actie te komen. Hier is het Greenpeace om te doen: daadwerkelijke bescherming van de biodiversiteit en natuur (en het klimaat) met oog voor alle belangen.

¹¹ Nos. (2014). *Onterechte dwangsom Greenpeace*. Available:

<https://nos.nl/artikel/659483-onterechte-dwangsom-greenpeace.html>. Last accessed 24 sept '20.

¹² Rechtbank Amsterdam. (2015). *Zoekresultaat - inzien documentECLI:NL:RBAMS:2015:4207*. Available: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2015:4207>. Last accessed 24 sept '20.

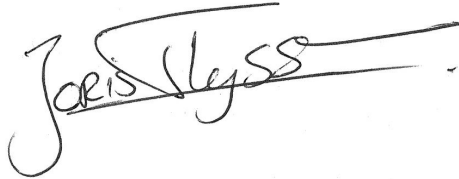
¹³ Het Parool. (2015). *Vissers verliezen zaak om keien Greenpeace*. Available: <https://www.parool.nl/nieuws/vissers-verliezen-zaak-om-keien-greenpeace~b65bca43/>. Last accessed 24 sept '20.

¹⁴ Omroep Flevoland. (2016). *Vissers blij met regels tegen keien*. Available: <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/133055/vissers-blij-met-regels-tegen-keien>. Last accessed 24 sept '20.

Met deze brief hoop ik duidelijk te maken dat het Greenpeace te doen is om de meest urgente milieuproblemen van onze tijd op te lossen, waarbij we altijd veilig te werk gaan én ook oog hebben voor de vissers. Dat doet Greenpeace op proportionele wijze, zoals ook blijkt uit de afwijzing van de rechter van eerdere klachten van de vissers. Ik wil u dan ook vragen om bovenstaande feiten te gebruiken als u zich uitlaat over deze Greenpeace actie en geen fact free politics te bedrijven zoals bijvoorbeeld eerder in de Telegraaf¹⁵.

Mocht u nog vragen hebben, dan hoor ik dat uiteraard graag via mijn collega Marianne Benard (marianne.benard@greenpeace.org & 06-27054565).

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink that reads "Joris Thijssen". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

Stichting Greenpeace Nederland
Joris Thijssen
Directeur

¹⁵ Alexander Bakker & Edwin Timmer. (2020). *Greenpeace gooit opnieuw keien op zeebodem 'levensgevaarlijke actie'*. Available: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1518089176/greenpeace-gooit-opnieuw-keien-op-zeebodem-levensgevaarlijke-actie>. Last accessed 24 sept '20.